

jaarverslag

DE BIBLIOTHEEK,
MAATSCHAPPELIJK
HART VAN
DE SAMENLEVING

2018

Bibliotheek Het Groene Hart: warenhuis, werkplaats en wegwijzer van de 21^e eeuw

Met trots presenteren wij het jaarverslag van 2018. Het jaar waarin het realiseren van een brede maatschappelijk educatieve dienstverlening centraal stond. Een basisdienstverlening gebaseerd op de vijf wettelijke functies van een openbare bibliotheek (wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, 2015).

Mirjam van den Bremen

Directeur Bibliotheek Het Groene Hart

[Lees verder](#)

Inhoudsopgave

1. [Introductie](#)
2. [Dienstverlening & Activiteiten](#)
3. [Jeugd & Onderwijs](#)
4. [Basisvaardigheden](#)
5. [Cultuurcoach Oudewater](#)
6. [Klantenpanels](#)
7. [Netwerkpartners](#)

17
vrijwilligers
computercursussen

Vrijwilligers
hebben zich
24.050
uur ingezet

23
vrijwilligers
Taalvisite

148
taalmaatjes
Taalhuis

Vestingen
samen wekelijks
116
uur geopend

Uitleningen vestingen, inclusief verlengingen

boeken volwassenen	160.959
boeken jeugd	243.326
tijdschriften	17.841
dvd's	12.381
overig	2.055
Totaal	436.562

Geleende e-books
17.700

Gezamenlijke collectie van de vestigingen

boeken volwassenen	31.068
boeken jeugd	38.827
dvd's	1.743
overig	2.989
Totaal	74.627 banden

184.754
bezoeken
aan de
vestigingen*

4.957
volwassen
leden

8.079
jeugd
leden

Totaal
13.036
leden

Nieuwsbrief
maandelijks
10.000
contacten

129.801
bezoeken
67.731
bezoekers
website

426
likes

* De bezoeken aan Bibliotheek Harmelen zijn niet meegeteld omdat de Bibliotheek in het Dorpshuis is

gehuisvest.

Vrijwilligers bij Bibliotheek Het Groene Hart

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de Bibliotheek. Wat doen Nina en Toos bij Bibliotheek Het Groene Hart en wat zijn hun ervaringen?

"Naar de Bibliotheek gaan is voor mij een uitje. Heerlijk snuffelen tussen de boeken, nieuwe schrijvers proberen, informatie zoeken; ik zou niet zonder kunnen."

uit BiebPanel

Dienstverlening & Activiteiten

Locaties

- 📍 de Bibliotheek Woerden
- 📍 de Bibliotheek Harmelen
- 📍 de Bibliotheek Kamerik
- 📍 de Bibliotheek Zegveld
- 📍 de Bibliotheek Oudewater
- 📍 Bibliotheek op scholen in Montfoort
- 📍 Bibliotheek op scholen in Linschoten

Online Bibliotheek

Via de Online Bibliotheek kunnen mensen e-books lenen en lezen waar en wanneer ze maar willen. Ook bieden wij onze leden gratis online cursussen en toegang tot luisterboeken.

[Lees verder](#)

Jeugd & Onderwijs

In 2018 hebben we samengewerkt met alle basisscholen in onze regio. Voor de allerkleinsten hebben we leuke boekjes en met scholen werken we aan het onderwijs van de toekomst. En bij die gezinnen die wel wat extra hulp kunnen gebruiken, komen we thuis voorlezen.

[Lees verder](#)

Basisvaardigheden

Een leven lang leren. Wij willen dat iedereen mee kan blijven doen in de moderne samenleving en bieden volwassenen ondersteuning bij het leren de Nederlandse taal en werken met computers en internet.

[Lees verder](#)

Cultuurcoach Oudewater

Bibliotheek Het Groene Hart heeft werkgeverschap over de Cultuurcoach Oudewater. De Cultuurcoach ontwikkelt en verbindt aanbod op het gebied van cultuur voor kinderen en jongeren in Oudewater.

[Lees verder](#)

Klantenpanels

Bezoekers, leden en partnerorganisaties zijn ontzettend belangrijk voor Bibliotheek Het Groene Hart. Door het jaar heen vragen wij hen uit over hun wensen en meningen.

[Lees verder](#)

"De Bibliotheek is een goede openbare plek om mensen te informeren en begeleiden bij zaken als omgaan met tablets, computers, internet etc. Ik denk dat mensen die juist deze kennis missen moeilijk op een andere plek hierin ondersteuning kunnen vinden."

Bezoeker Bibliotheek Woerden

Netwerkpartners

Bibliotheek Het Groene Hart: warenhuis, werkplaats en wegwijzer van de 21^e eeuw

Met trots presenteren wij het jaarverslag van 2018. Het jaar waarin het realiseren van een brede maatschappelijk educatieve dienstverlening centraal stond. Een basisdienstverlening gebaseerd op de vijf wettelijke functies van een openbare bibliotheek (wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, 2015).

In 2018 hebben we dan ook onze opdracht uit het beleidsplan 2016-2018 in de vier kernen van Woerden (Woerden, Harmelen, Kamerik en Zegveld) en Oudewater gerealiseerd. Naast het aanbod op deze locaties kunnen onze leden ook volop gebruik maken van de Online Bibliotheek met o.a. e-books, luisterboeken, (historische) kranten, leessuggesties, jeugdinformatie, online leeromgeving, prentenboeken, film en muziek. We ondersteunen basisscholen, en vanaf dit jaar ook peuterspellen en kinderdagverblijven, met een breed aanbod op het gebied van taal, lezen, mediawijsheid en burgerschap. We zijn er trots op dat alle basisscholen gebruik maken van dit ondersteuningaanbod. Volwassenen kunnen werken aan hun taal en digitale vaardigheden via het Taalhuis en de cursussen Klik & Tik en Digisterker.

In 2018 onderzochten we ook wat u van onze dienstverlening vond en hoe belangrijk de Bibliotheek voor u is. Wij waren blij te horen dat u

de Bibliotheek Het Groene Hart en haar dienstverlening (heel) belangrijk vindt. U komt graag en regelmatig naar een van de vestigingen. U werkt bij ons of via ons aan uw persoonlijke ontwikkeling, gaat zelf meer lezen en leest thuis meer voor. U vindt bij ons inspiratie en komt ook naar de Bibliotheek voor kennis en informatie. En u werkt graag met ons samen vanwege onze deskundigheid, onze maatschappelijke waarde en onze diensten en producten. Een uitgebreide infographic met de resultaten van dit onderzoek vindt u terug in dit jaarverslag.

De komende vier jaar is de basisdienstverlening ook het uitgangspunt voor nieuwe afspraken met de gemeenten Woerden en Oudewater. Een stabiele basis waarop wij verder kunnen gaan bouwen. Bijvoorbeeld aan onze aanwezigheid en rol in de Huizen van de Stad in Woerden en Oudewater. In 2019 onderzoekt en besluit gemeente Montfoort of zij ook weer bij deze basisdienstverlening aan zal sluiten.

We kijken terug op een goed jaar en een prettige samenwerking met al onze leden, vrijwilligers en samenwerkingspartners.

Mirjam van den Bremen
Directeur Bibliotheek Het Groene Hart

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK WOERDEN

de Mensenbieb

Kerstboom

'Natuur'

© HansPeters.nl 2018

3 acts traden op voor 155 muziekliefhebbers tijdens de eerste Popronde van Woerden.

"Ik ben erg onder de indruk van mijn spontane ontmoetingen en gesprek met 2 levende boeken: over verslaving en over pijn. Het zit nog steeds in mijn hoofd."

bezoeker Mensenbieb

Contactgegevens

Meulmansweg 27
3441AT Woerden
+31 (0)348418354

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK HARMELEN

551
volwassen
leden

796
jeugd
leden

Totaal
1.347
leden

Elke week
35 uur
geopend

16
vrijwilligers
in de vestiging

33.555
uitleningen,
inclusief
verlengingen

Collectie met
8.324
banden

40x
voorleesfeest

175
kinderen
voorgelezen

4
cursisten
leerden computeren
en internetten

1x
cursus
Klik&Tik

Toegang tot
beveiligde
computer, internet
en printfaciliteiten
voor belasting-
aangifte en
MijnOverheid

5 gezinnen
5 kinderen
doen mee
met Taalvisite

119 kinderen
leerden
programmeren
tijdens
8 CoderDojo's

Contactgegevens

Schoollaan 8
3481GH Harmelen
+31 (0)348443145

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK KAMERIK

150
volwassen
leden

353
jeugd
leden

Totaal
503
leden

4.456
bezoeken

9
vrijwilligers
in de vestiging

14.199
uitleningen,
inclusief
verlengingen

Elke week
10 uur
geopend

Collectie met
4.613
banden

2
exposities

40x
voorleesfeest

175
kinderen
voorgelezen

5 gezinnen
7 kinderen
doen mee
met Taalvisite

Toegang tot
beveiligde
computer, internet
en printfaciliteiten
voor belasting-
aangifte en
MijnOverheid

Contactgegevens

Overstek 2 B
3471EJ Kamerik
+31 (0)348400977

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK ZEGVELD

Contactgegevens

Middenweg 2-c
3474KC Zegveld
+31 (0)348690282

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK OUDEWATER

560
volwassen
leden

926
jeugd
leden

Totaal
1.486
leden

28.006
bezoeken

18
vrijwilligers
in de vestiging

51.155
uitleningen,
inclusief
verlengingen

12x
voorleesfeest

Collectie met
10.265
banden

Elke week
18 uur
geopend

55
kinderen
voorgelezen

39
cursisten
leerden computeren
en internetten

4x
cursus
Klik&Tik

3x
cursus
Digisterker

Toegang tot
beveiligde
computer, internet
en printfaciliteiten
voor belasting-
aangifte en
MijnOverheid

Contactgegevens

Kluwen 7
3421KW Oudewater
+31 (0)348562627

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK OP SCHOLEN MONTFOORT

Scholen:

- Graaf Jan van Montfoort
- Heeswijkschool
- Hobbitstee
- Howiblo
- Het Kompas

Met de Leesmonitor krijgen scholen inzicht in het leesgedrag en leesplezier van hun leerlingen en, indien nodig, gericht advies om dit te verbeteren. De Bibliotheek heeft de Leesmonitor gratis aangeboden aan alle scholen in Montfoort. Voor het schooljaar 2018-2019 heeft Het Kompas hier gebruik van gemaakt.

Ook heeft de Bibliotheek aan alle scholen aangeboden samen een lees- en/of mediaplan op te stellen.

- » [de Bibliotheek Woerden](#)
- » [de Bibliotheek Harmelen](#)
- » [de Bibliotheek Kamerik](#)
- » [de Bibliotheek Zegveld](#)
- » [de Bibliotheek Oudewater](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Montfoort](#)
- » [de Bibliotheek op scholen Linschoten](#)

DE BIBLIOTHEEK OP SCHOLEN LINSCHOTEN

Met de Leesmonitor krijgen scholen inzicht in het leesgedrag en leesplezier van hun leerlingen en, indien nodig, gericht advies om dit te verbeteren. De Bibliotheek heeft de Leesmonitor gratis aangeboden aan alle scholen in Linschoten.

Ook heeft de Bibliotheek aan alle scholen aangeboden samen een lees- en/of mediaplan op te stellen.

Online Bibliotheek

VakantieBieb

Hét zomercadeautje van de Bibliotheek. In de zomermaanden was de app VakantieBieb gratis beschikbaar, vol met e-books voor jeugd en volwassenen, voor leden en niet-leden. Zo maakten mensen kennis met e-books en werden kinderen gestimuleerd om ook in de vakantie te blijven

<https://regiobibliotheekhetgroenehartjaarverslag.nl/algemeen/online-bibliotheek/>

1/3

<https://regiobibliotheekhetgroenehartjaarverslag.nl/algemeen/online-bibliotheek/>

2/3

lezen zodat zij niet terugvallen in hun leesontwikkeling.

Landelijk 231.000 actieve gebruikers met 1,8 miljoen gedownloade e-books, waarvan 627.000 jeugdtitels.

Digitale cursussen

Leden van de Bibliotheek konden in 2018 gratis twee online cursussen kiezen. In hun eigen tempo en wanneer ze maar wilden konden leden bijleren over: Chinese taal, voeding, digitale fotografie, solliciteren, digitale veiligheid en meer. Omdat dit landelijk aanbod stopt, waren de cursussen in 2018 voor het laatst beschikbaar voor onze leden.

» Jeugd & Onderwijs

- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

JEUGD & ONDERWIJS

Taalvisite vergroot woordenschat kinderen al na enkele maanden

Bij Taalvisite gaan Taalvisitevrijwilligers 15 x bij een gezin 'op visite'. Samen met de ouders lezen ze voor en de ouders krijgen allerlei tips zodat ze ook zélf hun kinderen kunnen ondersteunen. Volgens meer dan de helft van de betrokken leerkrachten en peuterleidsters, was de taalontwikkeling en woordenschat van de kinderen aan het einde van een Taalvisite-traject behoorlijk tot flink gestegen.

Ouders doen actief mee

In 2018 ontwikkelden we het Heen-en-Weer-boekje om het contact tussen leerkracht, vrijwilliger en ouders te intensiveren. Met dit boekje werken de vrijwilliger samen met de ouders tijdens Taalvisite aan concrete doelen die hen helpen om hun kinderen te ondersteunen op het gebied van taal en lezen. Denk aan: wat vindt mijn kind leuk om te lezen, wat is ons vaste voorleesmoment, geef ik zelf het goede voorbeeld en waar vind ik geschikte (online) prentenboeken en taalspelletjes? Naast tekst zijn in het Heen-en-Weer-boekje vooral ook pictogrammen opgenomen. Zo is het ook voor ouders die zelf niet of nauwelijks Nederlands spreken, gemakkelijker om hun kinderen te helpen met taal en lezen.

Taalvisite werkt alleen als de ouders actief betrokken zijn bij Taalvisite, zodat zij ervaren hoe eenvoudig het is om samen (online) te lezen en taalspelletjes te doen, hoeveel plezier hun kind hieraan beleeft én dat de schoolprestatie op het gebied van taal flink verbetert – al binnen een paar maanden.

“Moeder heeft veel geleerd over haar eigen kind en hoe ze met hem de Nederlandse taal kan leren. Ook heeft ze zelf veel geleerd over de Nederlandse taal.”

Vrijwilliger Taalvisite

"Hij gaat steeds meer praten op de groep, wat hij voorheen niet durfde."

Pedagogisch medewerker

"Kind staat sterker in zijn schoenen en heeft zijn achterstand bijna ingelopen."

Vrijwilliger Taalvisite

» Jeugd & Onderwijs

- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

Boekstart

163 baby's werden lid van de Bibliotheek en ontvingen een gratis BoekStart-koffertje met voorleesboekjes en voorleestips.

BoekStart

Waarom voorlezen?

Een van de meest effectieve manieren waarmee ouders de taalontwikkeling van hun kind kunnen bevorderen is voorlezen. Om taal te leren zijn jonge kinderen afhankelijk van wat zij om zich heen horen. Jonge kinderen kunnen immers nog niet lezen, dus alle taal die zij leren, is taal die via de oren naar binnen komt.

Onderzoek vergeleek baby's die al op de leeftijd van 8 maanden werden voorgelezen met baby's die niet werden voorgelezen. Op de leeftijd van 15 maanden kenden de baby's die wel werden voorgelezen significant meer woorden dan de baby's die niet werden voorgelezen. Op de leeftijd van 22 maanden was het effect van voorlezen zelfs nog toegenomen.

En de effecten van voorlezen zijn ook op latere leeftijd zichtbaar. Uit onderzoeksresultaten blijkt dat kinderen op vijfjarige leeftijd verder waren in hun taalontwikkeling als zij dagelijks werden voorgelezen, vaak naar de Bibliotheek gingen en liedjes en rijmpjes leerden. Vervolgonderzoek op de latere meetmomenten laat zien dat de effecten voortduren in het basisonderwijs, met name op lezen op zevenjarige leeftijd en op schrijven, spellen en begrijpend lezen op elfjarige leeftijd.

bezochten de avond in Bibliotheek Woerden.

» Jeugd & Onderwijs

- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

Programma voor het basisonderwijs

De Bibliotheek stelde een uitgebreid educatief programma op voor basisscholen in de regio. Een doorgaande lijn gebaseerd op 21e eeuwse vaardigheden. Met bijna 30 verschillende producten; van projecten, collecties en campagnes rond leesplezier en media-educatie van de leerlingen tot aan bijscholing voor leerkrachten.

Inhoudelijk was er aandacht voor een vaste basis van kennis en vaardigheden zoals taal- en digitale vaardigheden, maar ook besteedden we aandacht aan persoonsontwikkeling, sociale vaardigheden en burgerschap.

En we organiseerden samen met scholen een informatieavond 'Mijn kind heeft waarschijnlijk dyslexie'. 23 ouders met kinderen in groep 5, 6 en 7

Samenwerking met
100%
van de scholen
in onze regio

37
groepspassen

Taalvrijwilligers
lazen
30x
op school voor aan
5 kleutergroepen

Locatiepas:
10 basisscholen,
14 kinderdag-
verblijven,
1 BSO

Uitgeleende
wisselcollecties:
10x Nederlands
4x Engels

112
kinderen van
9-13 jaar volgden een
workshop voorlezen
op hun school

**9 groepen met
252 kinderen**
van 4- 8 jaar maakten kennis met
boeken tijdens Bibliotheekbezoek

Samen met SBO
De Keerkring
hebben we een
compleet nieuwe
collectie voor hun
schoolbibliotheek
samengesteld

Kinderboekenweek:
17 groepen
leenden een
bijpassende
boekencollectie
met lessuggesties

Nationale Voorleesdagen:
voorgelezen in
11 groepen van het basisonderwijs
en
op 2 kinderdagverblijven

Het **Nationaal Media Paspoort** bestaat uit lessen informatievaardigheden zoals het gebruiken van bronnen op internet en uit lessen in media-gerelateerde onderwerpen zoals het gebruik

van sociale media of bijvoorbeeld cyberpesten. **40 groepen volgden lessen van Het Nationaal Media Paspoort en we organiseerden 3 teambijeenkomsten.**

Om bij kinderen leeshonger te stimuleren ontwikkelden we **Boekenboogiewoogie**: een gratis boekenkring. **38 groepen** met in totaal **1.064 leerlingen** deden mee. Na de les in de klas, kregen de leerkrachten handige tips en praktische oefeningen aangereikt om leesplezier verder te vergroten.

» Jeugd & Onderwijs

- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

Leerlingen leerden debatteren tijdens Nederlands Leest Junior

Bibliotheek Het Groene Hart organiseerde het voedseldebat Nederland Leest Junior. Acht verschillende teams uit Woerden en Montfoort deden mee. Elke groep las 'Graaf Sandwich en andere etenswaardigheden', volgde een masterclass debatteren en oefende hoe je een mening vormt en verwoordt.

De kinderen lieten hun debatkunsten zien in een spetterend slotdebat in Het Klooster te Woerden. De jury die een winnaar aan moest wijzen bestond uit: Cor van Tuijl, voormalig wethouder ChristenUnie- SGP, Kees de Kruijf, voorzitter van politiek café RPL RuitenTroef en Jeannette van Dongen, voormalig raadslid voor Progressief Woerden. Uiteindelijk kozen zij team Argumento's van de Andersenschool als winnaar vanwege de "sterke woordvoerders en veel diversiteit in de argumenten".

Naast de beker en medailles, kregen het winnende team enkele maanden later les van burgemeester Molkenboer over debatteren en burgerschap. De burgemeester sprak met de leerlingen over burgerschap "kennen jullie het woord burgerschap?", vroeg hen of ze weten welke rechten en plichten burgers hebben en had het met de leerlingen over de noodzaak van het actief deelnemen aan de samenleving – waaronder het nut van debatteren en wat debatteren nou precies inhoudt.

Fotograaf: Jos Didden

"De leerlingen hebben geleerd hoe het er in de 'echte' wereld aan toe gaat met vergaderen in de raadszalen, het debatteren volgens vaste afspraken, fatsoensnormen, mening vormen en verplaatsen in een andere mening."

Leerkracht Het Kompas

Fake news?

Media zijn overal. En hun impact op ons dagelijkse leven – wonen, werken, kopen, zorgen, genieten en leren – wordt steeds groter.

Om maximaal gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die media bieden en om deel te kunnen nemen aan de nieuwe samenleving, moeten we beschikken over bepaalde competenties die ons mediawijs maken. Veel scholen zien het dan ook als hun opdracht om leerlingen mediawijs te maken en bieden hun leerlingen medialessen aan, dit kan in samenwerking met de Bibliotheek. Leerlingen leren: hoe media wordt gemaakt, hoe de media de werkelijkheid kleuren, informatie vinden en verwerken, participeren in sociale netwerken en reflecteren op eigen mediagebruik.

Bron: www.mediawijsheid.nl

» Jeugd & Onderwijs

- [Taalvisite](#)
- [Boekstart](#)
- [Ondersteuning onderwijs](#)

» Basisvaardigheden

- [Digitale Wereld](#)
- [Taalhuis](#)

» Cultuurcoach Oudewater

- [Aanbod](#)
- [Cultuurhuis](#)

Nationale Voorleeswedstrijd in Het Groene Hart

Maartje Bus uit groep 8 van basisschool Klavertje 4 in Oudewater, won de regioronde van de Nationale Voorleeswedstrijd. 20 schoolkampioenen deden mee; leerlingen uit groep 7 en 8 van basisscholen uit Harmelen, Woerden, Montfoort, Oudewater, Linschoten en Zegveld.

De regionale voorleeswedstrijd van Het Groene Hart werd gehouden in het Futura College Woerden. In de jury zaten: Walter Kok (wethouder Oudewater), Marga Verstoep (vrijwilliger Bibliotheek Het Groene Hart), Jan van der Stoep (oud-bestuurslid Bibliotheek Het Groene Hart en auteur), Saskia Wulterkens (cultuurcoach en coördinator Cultuurhuis Oudewater) en Rob van Amerongen (taalvisitevrijwilliger Taalvisite).

Nieuw: educatief programma 0-4 jaar

In 2018 ontwikkelden we een geheel nieuw en structureel aanbod voor kinderopvang in de regio. Een mooi vervolg op 'Boekstart in de kinderopvang' waarbij we al eerder deskundigheidsbevordering organiseerden voor kinderdagverblijven en we hen hielpen beleid gericht op lezen en taal te ontwikkelen.

Bij alles wat we aanbieden, vragen we ons steeds af of het leuk is voor de kinderen; hebben zij plezier tijdens het lezen dan gaat taalverwerving en leren automatisch. Het resultaat is een doorgaande lijn gericht op leesplezier, mediawijsheid en 21e eeuwse vaardigheden. Met ruim 20 producten; projecten rondom (voor)leesplezier, taalontwikkeling en deskundigheidsbevordering voor pedagogisch medewerkers en ouders.

De volgende stap is om dit aanbod onder de aandacht te brengen van kinderdagverblijven in de regio en samen te werken aan leesplezier en taalontwikkeling.

» Jeugd & Onderwijs

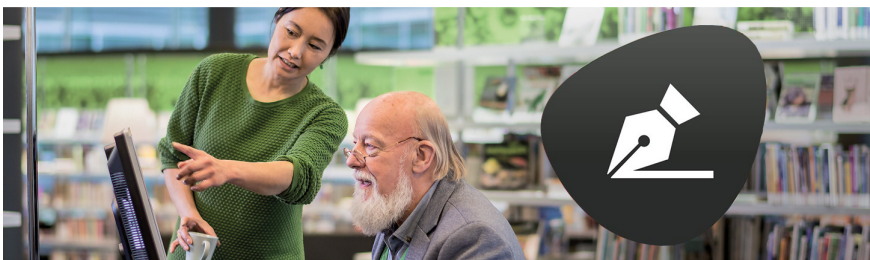
- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

BASISVAARDIGHEDEN**Inwoners Oudewater, Harmelen en Woerden leerden werken met computers en internet**

In Bibliotheek Oudewater, Harmelen en Woerden boden we computer- en internetcursussen voor beginners. De cursus Klik&Tik begint echt bij de basis, denk aan: e-mailen, typen en veilig surfen op internet. Digisterker is een cursus waar deelnemers leren hun DigiD aan te vragen en om websites van de Belastingdienst, MijnOverheid en de gemeente te gebruiken.

"Ik heb echt veel geleerd met Klik&Tik. Ik ben niet meer bang voor de computer en kan zelfstandig informatie inwinnen,

internetbankieren, mijn boeken aanvragen en verlengen. Ik heb erg genoten, het was gezellig en leerzaam."

Cursist Oudewater

"De cursus Klik&Tik is bijzonder waardevol, het geeft je een zekerder gevoel als je achter je pc zit."

Cursist Woerden

Digitale Inclusie – Ondersteuning voor kwetsbare burgers

"Het kabinet wil dat iedereen mee kan doen aan de maatschappij en het gevoel heeft erbij te horen. Hiervoor is nodig dat de samenleving ook daadwerkelijk voor iedereen een inclusieve samenleving is, ongeacht eventuele beperkingen. Een inclusieve samenleving houdt in dat mensen ook digitaal volledig mee kunnen doen. Digitale inclusie is daarmee een wezenlijk onderdeel van die inclusieve samenleving.

Uit onderzoek blijkt dat er in Nederland in circa vier miljoen burgers zijn die niet digitaal vaardig (genoeg) zijn om zelfstandig zaken met de overheid te doen. Van deze vier miljoen zijn er naar schatting circa tweeënhalf miljoen burgers die nooit in staat zullen zijn ooit zelfstandig digitaal zaken te doen met de overheid."

Uit: Digitale Inclusie – Ondersteuning voor kwetsbare burgers. Van: Manifestgroep en openbare bibliotheken

» Jeugd & Onderwijs

- [Taalvisite](#)
- [Boekstart](#)
- [Ondersteuning onderwijs](#)

» Basisvaardigheden

- [Digitale Wereld](#)
- [Taalhuis](#)

» Cultuurcoach Oudewater

- [Aanbod](#)
- [Cultuurhuis](#)

Taalhuis Het Groene Hart ging mee met de landelijke ontwikkeling dat Taalhuizen geen plekken meer zijn waar het alleen om taal draait, basisvaardigheden in de brede zin werden steeds meer geïntegreerd; lage inkomens, schulden, gezondheidsproblemen, digitaal moeilijk de weg kunnen vinden, taal – vaak heeft het allemaal met elkaar te maken.

In de praktijk betekende dit contact met heel veel verschillende organisaties: organisaties die doorverwijzen naar het Taalhuis, die zelf taalbegeleiding verzorgen, die actief zijn binnen het brede kader van de basisvaardigheden.

Gedurende het hele jaar heeft de Bibliotheek vrijwilligers begeleidt en getraind om taalvragers zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen. In 2018 zijn de deskundigheidsavonden door 40 taalvrijwilligers bezocht, de rond-de-tafel intervisie bijeenkomsten zijn iets minder bezocht dan in 2017, maar er zijn steeds minimaal 2 taalvrijwilligers op afgekomen zodat er ook daadwerkelijk met elkaar inhoudelijk gesproken kon worden.

We organiseerden een theatervoorstelling en feestelijke middag op de Dag van de Alfabetisering in Het Kasteel Woerden. 60 taalvragers en vrijwilligers kwamen hier samen.

Taalhuis Het Groene Hart: samen bezig zijn met taal

148
taalvrijwilligers

Vrijwilligers
hebben zich
11.000
uur inzet

Lzeen en shicrejvn is neit voor iereeden vezlafneksprend

Nederland telt 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder die grote moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Zij zijn laaggeletterd. De meerderheid van deze groep is in Nederland geboren.

Laaggeletterdheid is vaak onzichtbaar omdat mensen zich ervoor schamen en het probleem verhullen. Laaggeletterdheid begint met een taalachterstand op jonge leeftijd en raakt aan levensdomeinen zoals geld, gezondheid en werk. Laaggeletterden zijn vaker (langdurig) arm dan niet-laaggeletterden, hebben vaker schulden, gezondheidsproblemen, hun arbeidsmarktpositie is minder gunstig. Als je niet goed kunt lezen en schrijven ben je in veel opzichten minder zelfredzaam.

Bron: Stichting Lezen en Schrijven

Voor werkzoekenden

Elke eerste donderdag van de maand organiseerden we de Walk&Talk in Bibliotheek Woerden. Tijdens deze bijeenkomsten konden werkzoekenden

elkaar ontmoeten, netwerken en ervaringen uitwisselen.

Bij elke bijeenkomst nodigden we een andere gastspreker uit om diverse thema's te kunnen behandelen, aan bod kwam: uitzendbureaus, omdenken, op zoek naar je droombaan, LinkedIn, rouwverwerking en het sollicitatiegesprek.

9x
Walk&Talk

4x
sollicitatie-
workshop
'Woerden Werkt!'

193
bezoekers

» Jeugd & Onderwijs

- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

In samenwerking met Nette Stoppenburg van de Geschiedkundige Vereniging Oudewater is er een educatief programma voor scholen opgezet rondom de 80 jarige oorlog 'Oudewater in Roerige tijden'.

En met verschillende partners is gekeken hoe in het komende jaar programma's uitgebreid kunnen worden naar de overige musea. Zo werkte de Stichting Gerard David aan een educatieve speurtocht voor de scholen en met het Touwmuseum is gestart met de ontwikkeling van het programma AAP, NOOT, Scratch. In 2018 hebben we echt de basis gelegd voor de komende jaren.

Continueren naschoolse activiteiten

Ook in 2018 bood de Cultuurcoach naschoolse activiteiten. De tekenlessen waren weer een groot succes. Naast de creatieve workshops, koken en theater zijn er voor het eerst ook CoderDojo's georganiseerd waar kinderen konden leren programmeren.

CULTUURCOACH OUDEWATER

Cultuurcoach Oudewater

Bibliotheek het Groene Hart heeft sinds 2012 het werkgeverschap over de Cultuurcoach van Oudewater.

De Cultuurcoach draagt actief bij aan cultuurbevordering binnen Oudewater. Zij signaleert de behoeftes op het gebied van culturele activiteiten van scholen, jeugd, ouders, verenigingen, de Bibliotheek, kinderopvang, jeugdwerk en andere opvoedondersteuners.

"Cultuur is van groot belang om de eigenheid van kinderen te stimuleren. Kinderen leren een mening te vormen, creatief denken, samenwerken, zichzelf uit te drukken, respect te hebben voor zichzelf en voor een ander. Belangrijke onderwerpen voor nu en voor later."

Saskia Wulterkens, Cultuurcoach Oudewater

Verbinden van aanbod en instellingen

In 2018 is een activiteitengids samengesteld, hierin het aanbod van alle culturele aanbieders voor scholen en naschoolse opvang. Alles op het gebied van kunst- en cultuureducatie is zo inzichtelijk gemaakt voor scholen, plaatselijke verenigingen, muziek- en dansscholen, de Bibliotheek en musea. De verschillende instellingen werden hiermee beter met elkaar verbonden. "Wat een levenswerk!", aldus een cultuurcoördinator basisschool.

Samen ontwikkelden we nieuw aanbod

Bijna
1.000
deelnemers aan
activiteiten

73,2%
groei aantal
deelnemers
ten opzichte van 2017

"Ik vind het leuk om naar tekenles te gaan, ik wil graag beter leren tekenen. Het leukste vond ik om cartoonpoppetjes te tekenen en jezelf als cartoon. De volgende keer wil ik weer meedoen."

Ilse, 11 jaar

85 kinderen keken met hun ouders naar voorstelling 'De vriendelijke draak' tijdens de Kinderboekenweek met als thema 'vriendschap'.

224 leerlingen kregen les in dichten en 150 leerlingen stuurden een gedicht in voor de 4 mei-dichtwedstrijd. De twee winnaars hebben hun gedicht

voorgelezen tijdens een officiële plechtigheid op Koningsdag.

» Jeugd & Onderwijs

- Taalvisite
- Boekstart
- Ondersteuning onderwijs

» Basisvaardigheden

- Digitale Wereld
- Taalhuis

» Cultuurcoach Oudewater

- Aanbod
- Cultuurhuis

Meer voor jeugd 12+

De samenwerking met Jeugd-Punt is verder uitgebouwd. Binnen Oudewater zijn er steeds meer activiteiten voor de jeugd van 12 jaar en ouder terug te zien. Zo werden de Cultuurcoach en Jeugd-Punt benaderd door de Vrienden van Oudewater om mee te doen met een Halloween-griezelaavond, waar meer dan 200 jongeren aanwezig waren.

36
samenwerkings-
partners

De Cultuurcoach werkte samen met:
alle Oudewaterse Basisscholen,
culturele verenigingen, musea,
geschiedkundige vereniging, Muziekhuis
Oudewater, dansscholen, jeugdwerk,
Kunst Centraal, gemeente Oudewater,
Bibliotheek Het Groene Hart

Cultuurhuis Oudewater

De Cultuurcoach coördineerde het programma van het Cultuurhuis Oudewater. Afgelopen jaar is hard gewerkt aan de zichtbaarheid van het

Cultuurhuis. Zo is er een krant uitgebracht, deze is huis aan huis verspreid met een oplage van 15.000. Na het uitbrengen van de krant is het aantal organisaties dat in het Cultuurhuis tijdelijk of structureel een activiteit organiseert flink gegroeid. Gedurende het hele jaar is het aantal organisaties zelfs met 29% toegenomen.

Bezoekers
open dag
Cultuurhuis:
300

KLANTENPANELS

Effectmeting: het belang van de Bibliotheek

In 2018 is onderzoek gedaan naar het belang van de Bibliotheek Het Groene Hart. Het onderzoek richtte zich op de maatschappelijke betekenis van de Bibliotheek. Bezoekers, leden, nieuwsbriefontvangers en partnerorganisaties hebben we gevraagd om hun mening. De belangrijkste resultaten hebben we samengevat in een [infographic](#).

Ruim 80%
vindt de
Bibliotheek
belangrijk tot
héél belangrijk

Partnerorganisaties werken samen met de Bibliotheek vanwege:

- inhoudelijke deskundigheid van medewerkers
- maatschappelijke waarde van de Bibliotheek
- specifieke producten en diensten
- collectie en professionaliteit van medewerkers

Leden denken mee via BiebPanel

In 2018 deed het BiebPanel landelijk onderzoek onder de doelgroepen senioren en jongeren. De leden van het BiebPanel van Het Groene Hart werden bevraagd over: online privacy, duurzaamheid, klanttevredenheid en maatschappelijke waarde van de Bibliotheek.

De overall waardering voor de Bibliotheek Het Groene Hart is hoog. Ook de verschillende aspecten van de dienstverlening werden goed beoordeeld. De top 3 is: de klantvriendelijkheid van de medewerkers, de deskundigheid van de medewerkers en de website.

44% van
de panelleden
gaf de
Bibliotheek het
aanbevelings-
cijfer 9 of 10

13%
voelt zich door
de Bibliotheek
minder
eenzaam

"De Bibliotheek is geweldig, door voor een gering bedrag goederen mee te kunnen nemen, lees je meer en kun je genres mee naar huis nemen om te proberen. Ook informatief kan men zich helemaal uitleven.."

Deelnemer BiebPanel

"De Bibliotheek is een goede openbare plek om mensen te informeren en begeleiden bij zaken als omgaan met tablets, computers, internet etc. Ik denk dat mensen die juist deze kennis missen moeilijk op een andere plek hierin ondersteuning kunnen vinden."

Deelnemer BiebPanel

Balans na resultaatbestemming per 31-12-2018

	2018	2017
<i>Bedragen in hele euro's x 1.000 EUR</i>		
ACTIVA		
Activa	1.068	1.084
Totaal activa	1.068	1.084
PASSIVA		
Eigen vermogen	223	226
Bestemmingsreserves	515	458
Overige passiva	331	400
Totaal passiva	1.068	1.084

Resultaatrekening per 31-12-2018

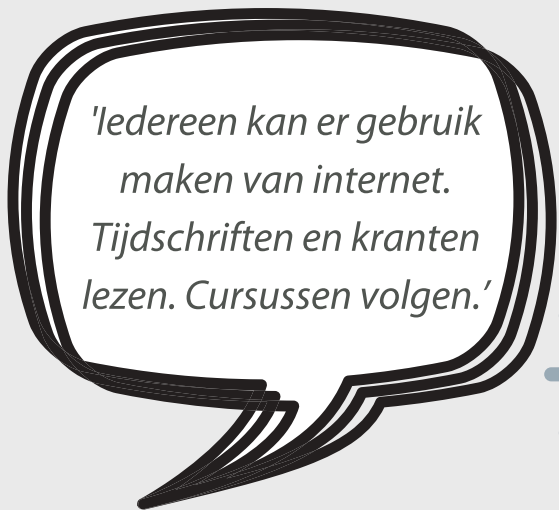
	2018	2017
<i>Bedragen in hele euro's x 1.000 EUR</i>		
BATEN		
Opbrengst diensten en producten	301	312
exploitatiesubsidies	1.057	1.041
Project- en doelsubsidies	132	121
Overige baten	13	39
Totaal der baten	1.503	1.513
LASTEN		
Personeelskosten	722	668
Huisvesting	330	331
Collectie en media	205	216
Afschrijving vaste activa	3	4
Overige lasten	190	173
Totaal der lasten	1.450	1.392
	53	121
Bijzondere baten en lasten		12
		133
Mutatie bestemmingsreserves	-57	-165
Ten laste van de algemene reserves	-4	-32

NB Aanvullende cijfers zijn op aanvraag beschikbaar

Het belang van de Bibliotheek Het Groene Hart

In 2018 is onderzoek gedaan naar het belang van de Bibliotheek Het Groene Hart. Hieronder zijn de bevindingen, op basis van de mening van 1.441 leden, nieuwsbriefontvangers, niet-leden en partnerorganisaties, in kaart gebracht.

Hoe belangrijk is de Bibliotheek?
'Belangrijk tot héél belangrijk' Zegt:
88% Van de leden **80%** Van de niet-leden

'Ik word wijzer van de Bibliotheek.'
79% Van de leden **70%** Van de niet-leden

Ik bezoek de Bibliotheek ...
Wekelijks tot maandelijks.
79% Van de leden **56%** Van de niet-leden

In 2017 verwelkomde de Bibliotheek in totaal 202.495 bezoekers.

Ik kom graag in de Bibliotheek ...

Om mezelf te ontwikkelen.

89% Van de leden **90%** Van de niet-leden

Om kennis en informatie op te doen.

97% Van de (niet)leden

Vanwege de vele leuke activiteiten.

77% Van de leden **74%** Van de niet-leden

De Bibliotheek bevordert taalontwikkeling en ondersteunt het onderwijs

De Bibliotheek werkt samen met **alle** basisscholen in de regio

De Bibliotheek stimuleert leesplezier bij kinderen

De Bibliotheek is een belangrijke partner voor het onderwijs. Vindt 91% van de leden / 95% van de niet-leden.

8.407 jeugdleden van de Bibliotheek leenden 252.975 boeken (in 2017).

Dat is gemiddeld 2,5 boek per maand.

Véél meer dan het landelijk gemiddelde (1,3 boek per maand).

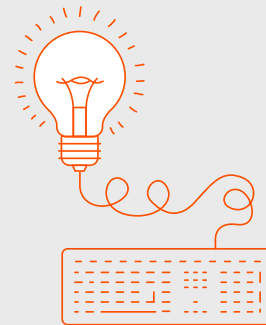
Door de Bibliotheek wordt thuis méér voorgelezen.

Zegt 63% van de leden/ 79% van de niet-leden en 100% van de partners van de Bibliotheek

'Ik raak geïnspireerd om ook andere boeken te lezen.'

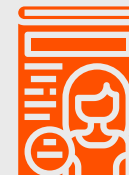
85%
Van de leden

76%
Van de niet-leden

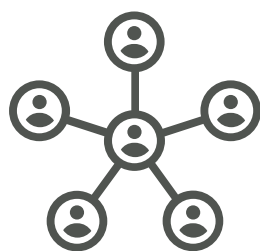
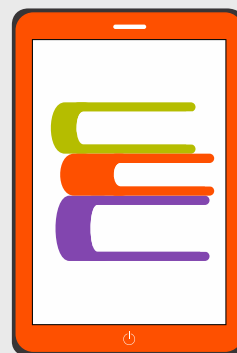
Boeken, tijdschriften en dvd's lenen.

98% van de leden leent wekelijks tot af en toe boeken bij de Bibliotheek.

'Ik kom al in de Bibliotheek vanaf dat ik 5 jaar ben en nu ben ik 62. Ik kan niet zonder de Bibliotheek.'

In 2017 werden er 458.831 materialen uitgeleend in de Bibliotheek en 17.070 e-books.

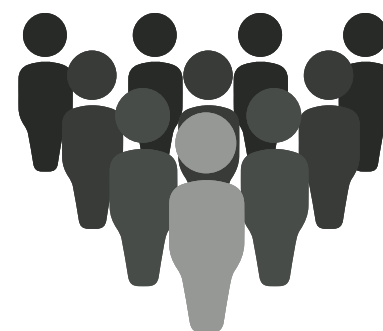

Partnerorganisaties zeggen dat zij samenwerken met de Bibliotheek vanwege ...

- De inhoudelijke deskundigheid van de medewerkers (81%)
- De maatschappelijke waarde van de Bibliotheek (81%)
- Specifieke producten en diensten van de Bibliotheek (75%)
- De collectie en de professionaliteit van de Bibliotheekmedewerkers (75%)

Deelnemers aan trainingen of workshops in de Bibliotheek zeggen dat deelname ...

- Kennis heeft vergroot 86%
- Vaardigheden heeft verbeterd 72%
- Een stimulans was verder te leren 67%

Bijna één op de drie mensen zegt dat de Bibliotheek ervoor gezorgd heeft dat hij of zij met andere mensen in contact is gekomen.

Meer dan 1 op de 10 mensen geeft aan dat de Bibliotheek ervoor gezorgd heeft dat hij of zij zich minder eenzaam voelt.